

mijenjena ta atribucija, te se ta krila spominju kao »Način Majstora slike u Sterzingu«. U katalogu Galerije iz g. 1950. atribuiraju se ta krila »nepoznatom slikaru Alpskog kruga iz XV. st.« uz napomenu: »Slika pokazuje u kompoziciji utjecaje majstora oltarske slike u Sterzingu, (usporedi sa »Smrću Bogorodice« tog majstora, koja se nalazi u Staatliche Kunsthalle u Karlsruhe) i Hansa Multschera.«

Prof. dr. Julius Baum pisao je o tom djelu ovo: »O br. 142 (kat. 1950) dopisivao sam se prije mnogo godina sa Gabrielom Tereyem u Budimpešti, kao i s upravom vaše Galerije (tadašnji direktor Galerije bio je dr. A. Schneider). Majstor tog oltarskog krila jest jedan Tirolac oko g. 1470., koji je bio pod utjecajem švapskog majstora oltarske slike u Sterzingu.«

5. Br. inv. SG-139, Jörg Breu, Bogorodica s jabukom

To se djelo prvi put spominje u »Strossmayerovu popisu« iz g. 1868. ovim riječima: »Br. XII., »Majka Božja s jabukom i dje-tešce Isus po školi njemačke 16. stoljeća ...« U idućem popisu biskupove zbirke slika, t. j. u »Cepelićevu popisu« iz g. 1883. već se to djelo spominje kao original »Quintin Matsysa«. Tu atribuciju prihvaćaju redom dr. Iso Kršnjavi (kat. 1885), dr. Franjo Rački (kat. 1891), dr. Milivoj Šrepl i Nikola Mašić (kat. 1895), dr. Josip Brunšmid (kat. 1911) i dr. Petar Knoll (kat. 1922). Tek se u Katalogu Galerije iz g. 1950. to djelo atribuiru »Jörg Breuu« uz bilješku, da je rađeno prema »Dürerovu drvorezu »Marija kraj zida« (Maria an der Mauer).«

Prof. dr. Julius Baum napominje o tom djelu ovo: »Br. 149 (kat. 1950) nije od Breua, već je prije jedno djelo Dürerove škole; ta je slika bila prije pripisivana Hansu Hofmannu.«

Ivy Kugli

ZBIRKA BRLIĆ-MAŽURANIĆ U SLAV. BRODU

Posjetiti u Slav. Brodu zbirku Brlić-Mažuranić ne znači samo kao čovjek posjetiti stan, u kojem je živjela i pisala žena, koja je ruka napisala prve knjige za naše dječje oči, nego znači i kao stručnjak posjetiti jedan zaista vrijedan prostor bogat književnim vrednotama i, što je još zanimljivije, slikarskim iznenađenjima.

Iznenađenja? Da, svakog, tko uđe u tu veliku jednokatnicu na brodskoj promenadi uz Savu, po običaju se ograniči, da vidi samo sobe, u kojima je pisala Ivana Brlić-Mažuranić. Sat prođe u razgledanju Ivanina stola, na kojem je uvijek uz tintarnicu imala slike svoje djece; u stajanju pred golemim policama zlatnih i

crvenih knjiga ili pred starom peći ili u stavljanju prsta na zvonce, kojim je nekad autor Smail-age zvao činovnike svoje.

Za onog, tko se osim za književnu zanima i za našu slikarsku baštinu, ima ovdje zaista nekoliko stvari, koje su iznenađenje prvog reda. Evo kao prvo: mali Zascheov portret žene. Bez sumnje jedan od najljepših radova tog našeg slikara. Upitao sam Ivaninu kćerku gospođu Benčević: tko je ta žena na portretu tog starog majstora mape litografija »Jurjaves«. Odgovorila mi je: »to je naša baka Fani Daubach Brlić!« Iznenađenje? Da, iznenađenje. No još veće iznenađenje: Fani je bila slikarica.

Razvezali smo crnu mapu. S požutjelih listova papira zaplavile se akvarelirane planine i rijeke, zažutjelo se cvijeće i zacrvenjeli plodovi – slikarski svijet iz našeg Ilirskog preporoda! Njezini slikarski uzori nisu ni Nijemci ni Talijani nego Englezi: Constable, Turner. Čitam sa crteža i akvarela godine postanka: 1843., pa 1856., zatim 1861. Neki crteži su ne samo više nego dokumentacija, nego su vrijedan pikturalni dokumenat o postojanju jednog ženskog slikarskog senzibiliteta u doba Ilirskog preporoda i o postojanju jednog originalnog crtača uz Zaschea i Waldingera i o postojanju jednog akvarelista prije Slave Raškaj.

Da, to je iznenađenje, u Slav. Brodu u zbirci Brlić-Mažuranić naći jednu slikaricu i gotovo cijeli njezin opus, i to taman onakav opus, kakav čovjek očekuje zaklapajući knjige naših pisaca Ilirskog preporoda ili napuštajući prve dvorane zagrebačke Moderne galerije.

Matko Peić